

СТАНОВИЩЕ¹

От проф. д. н. Ивайло Христов Христов, УНСС

за придобиване на образователната и научна степен „доктор” в научна област 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (ОКИН Медии и комуникации – Чуждестранна журналистика) с дисертационен труд на тема: „**ЛАТИНОАМЕРИКАНСКАТА ИСПАНОЕЗИЧНА ПУБЛИЦИСТИКА ОТ СРЕДАТА НА ХХ ВЕК ДО ДНЕС**“ представен от Владимир Георгиев Стоичков, редовен докторант в катедра „Комуникация и аудиовизуална продукция“ на Факултета по журналистика и масова комуникация, с научен ръководител: проф. д.ф.н. Милко Петров

I. Оценка на качествата на дисертационния текст

Дисертационният труд на Владимир Стоичков „ЛАТИНОАМЕРИКАНСКАТА ИСПАНОЕЗИЧНА ПУБЛИЦИСТИКА ОТ СРЕДАТА НА ХХ ВЕК ДО ДНЕС“ е организиран във въведение, пет глави, заключения, принос на изследването към темата, библиография и приложения. Съдържа 122 източника. От тях 26 са на български език, останалите 96 на испански. Използвани са също така 15 илюстрации и 3 таблици, продукт на собствена разработка. Изследването обхваща периода от зараждането на така наречения латиноамерикански литературен бум през 60-те години на миналия век до наши дни.

Актуалността на темата произтича от факта, че латиноамериканската испаноезична публицистика е малко проучвана област от академичните изследователи у нас и същевременно, поне на този етап, не е обект на пазарен интерес за издателствата. Както отбелязва докторантът българският читател познава литературното творчество на автори като Едуардо Галеано, Томас Елой Мартинес, Елена Понятовска, Ернесто Сабата, Карлос Фуентес, Хулио Кортасар и други, но не и журналистическите им текстове. А именно журналистиката, или по-точно литературната журналистика е голямата страст на Латинска Америка и нейната визитна картичка в писаното слово. Всички големи пера в региона, начело с нобелистите Габриел Гарсия Маркес, Марио Варгас Льоса, Пабло Неруда, Мигел Анхел Астуриас, Октавио Пас, са били журналисти. С днешна дата най-популярните латиноамерикански автори като Мартин Капарос, Хуан Вижоро, Лейла Гериеро, Клаудия Пинейро, Сантяго Ронкайольо,

---

¹ Забележка: Текстът в курсив предлага опорни точки за оценка на изследователските резултати. Препоръчителен обем на становището – 2-3 стандартни страници

Алберто Салседо Рамос, Хуан Габриел Васкес, присъстват перманентно в световните медии с журналистически текстове, провокирайки жанровете със своите търсения и оригиналност. И това е традиция, която се поддържа с ентузиазъм повече от столетие, още от епохата на модернистите Хосе Марти, Рубен Дарио, Сесар Вайехо. Оpozнаването на латиноамериканската испаноезична литературна журналистика означава духовното откриване на Америка и най-вече на специфичното ѝ разказвателно майсторство, което се е превърнало в запазна марка в световната история на писаното слово.

Обект на изследването е латиноамериканската испаноезична публицистика от периода на зараждането на Новата журналистика през 60-те години на миналия век до съвременността.

Предмет на изследването са най-значимите автори, техните теми и водещите заглавия на латиноамериканската испаноезична публицистика, предлагащи оригинален и новаторски подход. Дисертантът акцентира върху ролята на публицистиката като историческо свидетелство от Латинска Америка и влиянието ѝ в тенденциите на съвременната журналистика и литературния пазар. Отделено е специално място и на женското присъствие в литературната журналистика като отражение на социалното и политическо развитие в региона през последните шест десетилетия.

Задачите на изследването са разделени в две основни направления. Първо: определяне и дефиниране на най-ярките представители, водещите теми и тенденции на латиноамериканската испаноезична публицистика от творческия бум през 60-те години на XX век до наши дни. И второ – изследване ролята на жената в латиноамериканската публицистика. Наред с това, изследването цели да създаде своеобразна публицистична карта на Латинска Америка, включваща най-значимото в жанра от испаноезичните територии от Мексико до Патагония, както и да посочи съвременните тенденции на испаноезичната публицистиката в Латинска Америка.

Дисертационният труд се разгръща на базата на четири основни хипотези,

Първата от тях – Водещите литературни журналисти в Латинска Америка са и най-четените писатели от региона на световно ниво е доказана безалтернативно. Тенденцията се съхранява от годините на „бума“ през 60-те години на XX век до настоящето. Разликата е, че по-голямата част от представителите от 60-те години придобиват световна популярност предимно с литературните си творби.

Втората хипотеза на изследването, гласяща че темите на латиноамериканската литературна журналистика са в пряка зависимост от политическите и социални промени в тамошното общество, също е потвърдена. От „бума“ насам не-фикцията в региона е

огледалото и фарът на обществения пулс. Тоест от една страна отразява случващото се, и от друга, търси решения на проблемите. Този подход е валиден както за класиците от 60-те години, така и за новото поколение латиноамерикански публицисти.

Третата хипотеза на изследването е изградена върху идеята, че дамското присъствие в латиноамериканската публицистика е в унисон със социалния и духовен пулс в региона и е пряко отражение на промените през последните две десетилетия. Процентният растеж на образа на жената бележи една видима възходяща тенденция през последните три десетилетия, а именно от 0.3% в периода на „бума“ до 4.5% в следващите години.

Четвърта хипотеза е базирана на идеята, че женските персонажи в латиноамериканската литературна журналистика са метафорична проекция на местното светоусещане, също намира своето потвърждение чрез сравнителния анализ между женските архетипи в психологията, дамските персонажи в латиноамериканската литературна журналистика и местните стереотипи в исторически план. Основателно Владимир Стоичков подчертава, че обаянието на жената е метафоричен отклик на любовта към родината и непреходните ценности, докато нейното вулгаризиране е свързано с негативните дадености в Латинска Америка, както в политически и социален аспект, така и в обществен и индивидуален план.

II. Приноси на дисертационното изследване

Дисертацията се отличава със задълбоченост и изчерпателност на проучването на теоретичните източници и доказване с нови средства на съществени страни на вече съществуващи теории и хипотези. Прави впечатление също така коректността при събирането, обработката и анализа на емпирични данни. Художественият материал, върху който се градят тезите и цялата структура на изследването е достатъчен, съобразен, разбира се, с ограничителните условия. Дисертантът демонстрира библиографска осведоменост, текстът на дисертацията отговаря на композиционните изисквания, характерни за този жанр. Езикът е жив, образен, лишен от обичайната наукообразност.

Безспорен принос на дисертационния труд е иновативността на темата, съсредоточена в три посоки: информация и анализ върху слабо изследвана и непозната глава от историята на световната журналистика; изграждане чрез анкетния метод на солидна база данни, която да аргументира изброените хипотези; изготвяне на виртуален гид по темата, заглавен „Periodismo Narrativo. Guía didáctica“ (Разказвателна журналистика. Дидактически гид). Пунктуално дисертантът е посочил и анализирал водещите издания и източници за литературна

журналистика в Латинска Америка; както и водещите журналисти. Изведени са най-известните творби на латиноамериканската не-фикция. Разгледана е ролята на жената в латиноамериканската литературна журналистика, обхванала цялата палитра от емоции – от най-позитивните (майка, родина, светица) до най-отрицателните (вещица, престъпница, родоотстъпница).

Представени са най-изтъкнати имена, които поставят латиноамериканската испаноезична публицистика на пиедестала на писаното слово през XX и XXI век. Подборът е направен на базата на съдържателния анализ, включващ четири антологии на латиноамериканската литературна журналистика, научни статии и наръчници върху темата, преглед и разбор на авторовото присъствие в специализирани списания за литературна журналистика като „Крисис“, „Етикета Негра“, „Гатопардо“, „Сохо“, „Ве комо Виан“, „Орсай“, „Бонзай“, „Анфибия“, „Паула“, „Мундо Дайнерс“, „Ел Фаро“ плюс съдържанието и изучаваните автори в материята „Разказвателна журналистика“ в Универсидад де Барселона (Испания) и Универсидад Техника Партикулар де Лоха (Еквадор). В резултат на това проучване Владимир Стоичков оформя две таблици с най-често публикуваните и цитираните имена от латиноамериканската литературна журналистика. А именно, таблица на класиците (с 15 автори, сред тях Алма Гилерприето, Карлос Монсивайс, Мигел Анхел Астуриас, Томас Елой Мартинес, Хулио Рамон Рибейро и др.) и таблица на представителите на новата вълна (с 35 автори, сред които можем да назовем Алберто Фугет, Ернан Касиари, Клудия Пиньейро, Родриго Хресан, Хайме Бейли, Порхе Ланата и др.), придружени със съответните анализи и обобщения.

Авторефератът отговаря на съдържанието на дисертацията. Написан е стегнато, логично, съобразно академичните стандарти. Показва същността на дисертационния труд, открити са основните акценти в него.

III. Бележки и препоръки

В дисертацията е налице смесване и заменяемост на понятията „литературна журналистика“ и „публицистика“. Макар и близки, те не са идентични и е нужно да разграничат. Полезно както за научната общност, така и за любопитния читател би било дисертационният труд, след съответната редакция, да излезе в монография, като се открие по-плътно ролята на магическия реализъм в латиноамериканската журналистика и публицистика.

IV. Публикации и участия в научни форуми

Публикациите по темата на дисертацията многократно надхвърлят необходимия минимум и успешно са презентирани в различни издания. Изпълнение са изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ за апробиране и оповестяване на резултатите от изследването според чл. 5, т. 5, покрити са също така и минималните национални изисквания по чл. 63, ал. 1, т. 4 и чл. 69, ал. 3.

V. Заключение

Дисертацията „Латиноамериканската испаноезична публицистика от средата на XX век до днес“ носи безспорен приносен и модерен характер. Написана е със страст и хъс, с емоционално вникване в проблематиката. Представената документация за защита на докторанта е пълна, спазени са всички академични и процедурни изисвания. Всичко това ми дава основание да гласувам положително за присъждането на образователната и научна степен „Доктор“ на Владимир Георгиев Стоичков и да призова уважаемо научно жури да стори същото.

Дата:
09. 07. 2022

Рецензент: проф. д. н. Ивайло Христов